

SZERKESZTŐI ELŐSZÓ

Jacqueline de Romilly és Monique Trédé *Petites leçons sur le grec ancien* (Rövid leckék ógörögből) magyar kiadásának terve két okból is régóta érlelődött bennünk. Egyrészt azért, mert ösztönző példa állt előttünk: Borzsák István *A latin nyelv szelleme* (Budapest, 1942) című műve, amelyben a kiadó beharangozója szerint „előítéletek foszlanak szét, és ritkábban hangoztatott igazságok keresik útjukat a klasszikus műveltség barátai felé”. A küldetés – amelyet betöltött – a latin irodalom és nyelv gyöngyszemeinek bemutatása, és közvetve, végső soron az érdeklődés, az olvasási és később a tanulási kedv felébresztése volt. Jóllehet, akkoriban a latint még nyolc éven át tanuló gimnáziumi ifjúságnak és a belőle nevelkedő művelt közönségnek sokszor elegendő volt az irodalmi részletek felvonultatása, és a szöveghelyek megjelölése – a magyar fordítás sok esetben el is marad –, *A latin nyelv szelleme* megannyi értékes felismerésével a mai olvasónak is lelkesítő olvasmány maradt.

Borzák több mint hetven éve megjelent, kis terjedelmű könyvének lehet immár méltó párja *Az ógörög nyelv szelleme*. Hasonló áttekintés ugyanis eddig magyarul nem született. Márpedig régi adósság ez, és ennek törlesztésében egyszersmind benne rejlik vállalkozásunk másik, alapvető oka is: olyan befogadható, az ógörög nyelv és irodalom ragyogó kincseit és szépségét felvillantani képes olvasmányra van szükség, amely a görög szellem iránt mindig fogékony magyar ifjúság szívéhez szól. Nem tagadjuk: az ógörög nyelv és irodalom szeretetét szeretnénk megosztani immár nemcsak az egyetemi görögös csoportjaink résztvevőivel (a kezdésre kötelezett vagy önként vállalkozó egyetemistákkal), hanem a kisgimnazistákkal és a legszélesebb közönséggel is. Ennek a kultúrának a szeretete és ismerete nem veszhet el. Abban bízunk, hogy lelkesedésünk e könnyen olvasható, franciából áttüzetett könyv segítségével is tovább lelkesíthet.

A leghatásosabb természetesen az lett volna, ha mi magunk, magyar szemmel írunk áttekintést. Erre azonban most nem vállalkozhattunk. A cél elérése szempontjából mégis hiányérzetünk. Ez a könyv ugyanis, jóllehet a francia szellem és a francia nyelv szemszögéből tekint a görögre, önmagát hasonlítja össze vele, csaknem valamennyi megállapításával a magyarok számára is befogadható. Alig-alig vannak (talán csak a 8. fejezetben) olyan részek, ahol tudomásul kell vennünk: nemcsak a göröggel, de a franciával kapcsolatban is új ismereteket szerzünk.

Az eredeti kiadást a szerzők engedélyével itt-ott megtoldtuk. A görög szavak latin betűs átírása mellé a görög alakot is beillesztettük, a jegyzetekben pedig (a hetedik fejezet hosszabb, irodalmi részleteinek kivételével, ahol a költői képek, az irodalmi élmény volt az elemzés tárgya) az idézeteket eredetiben is közöltük. Mindezt – miként mindent e kötet kapcsán – az olvasó megnyerése, kiszolgálása érdekében tettük. A görög betű, a görög írás szép, aki azt látja, olvassa, el nem feledi. Hátha ekképpen, a latinos átírás mellett a görögöt kibetűzve akadnak majd olyanok, akiket rabul ejt ez a szépség. Az eredetiben csak elvétve szerepelnek az idézetek mellett a pontos szöveghelyek. A fent leírt igyekezet szellemében azonban valamennyi részlet pontos „lelőhelyét” is megadtuk, hogy az olvasó, akit reményeink szerint elbűvöl a görög nyelv és irodalom, felkereshesse és tovább olvashassa a részletet és az adott szerző teljes művét. Az egyes idézetek és irodalmi alkotások fordítóinak nevét, valamint a teljes kiadások könyvészeti adatait a kötet elején közöljük, innen könnyen eligazodhat a *philhellén* olvasó, hol keresse következő olvasmányélményeit.

Végezetül ezt a kis (*petit*) könyvet annak a gimnáziumban (γυμνάσιον) tanuló vagy oda készülő ifjúnak, az egyetemen gyötördő „gyógygörögösnek” (περιεργοπένης) és érdeklődő magyar olvasónak (ὁ σπουδάζων περὶ τῆς παιδείας) ajánljuk, akiben megvan a készség a szépség befogadására.

Budapest, Ménesi út, 2014. augusztus